

heid, dan toch volgens de letter van de wet. Voor hun hooge stoepen hield hun zware karos stil of de rijkvergulde toeslede, op het water lag hun sierlijk spiegeljacht gereed om er mede te varen naar de buitenplaats die nu gerooid en tot weiland is gemaakt, waar alleen de arduinen pijlers van het hek nog aan den voormaligen tijd van weelde herinneren.

Nog staan die huizen aan grachten, omzoomd met iepenboomen en van afstand tot afstand een scherphoekige bocht makende als zij zich buigen naar den vorm van de halve maan aan het IJ. Nog altijd geven Heeren- en Keizersgrachten den indruk van oud-Hollandsche deftigheid, welvaart en weelde, nog altijd geven zij in alle jaargetijden heerlijke stadsgezichten te zien, des zomers als de boomen hun bladerrijke takken uitstrekken over het breede water, een schoone vijver gelijk; des winters als de takken van tooi beroofd het aan de gevels toestaan zich te spiegelen in het water; nog altijd vormen zij een schoon voorbeeld hoe een Hollandsche stad aangelegd moet worden om een fraaie stad te zijn.

De Amsterdammer, gewoon geraakt aan wat hij dagelijks ziet, heeft niet altijd oog voor hun schoon en somtijds den kunstenaar noodig die hem weet te dwingen op te merken wat hij zoo dikwijls gedachteloos voorbij geloopt is. De vreemdeling, aan andere stadsgezichten gewend, stelt de Amsterdamse grachten eerst op waren prijs en neemt er herinnering van mede van voorspoed en bloei.

Toch zijn er teekenen dat de hoofdgrachten van Amsterdam haar beste dagen beleefd hebben. De tijden veranderen en doen ook hier hun invloed gelden.

Het tegenwoordige geslacht voert geen staat meer en gevoelt zich niet meer te huis in die groote woningen. Zoo er een ledig komt te staan, doordat de bewoner overleden is of de stad verlaat voor een andere plaats die hem minder hooge eischen stelt, is het gedaan met de hooge stand van het huis. Het wordt in verscheidene woningen verdeeld ten gerieve van huisgezinnen met kleinere vermogens, het wordt in beslag genomen door kantoren, winkels, gestichten van weldadigheid en uitspanningslokalen, en de muren eenmaal opgetrokken voor hen die reeds door de fortuin begunstigd waren, zijn weder getuigen van het zwoegen en werken in den dagelijkschen strijd om voordeel en winst.

Het algemeene uiterlijk der statige huizen blijft het zelfde, het eene voor, het andere na verwisselen zij van bestemming, zooals het ook gegaan is met de paleizen der edelen van Venetië.

In tegenstelling met het gewoel in de straten, kan het op de grachten eenzaam en stil wezen, als mijlen ver verwijderd van het levensvolle Amsterdam. Vroeger was het gewoonte er des Zondags heen en weder te wandelen, juist zoo als de Hagenaars dat des winters op den Scheveningschen weg doen. Dat gebruik is verloren gegaan en daar „de naaste weg,” waar een Amsterdammer altijd bijzonder op gesteld is, bijna zonder uitzondering door de straten voert, zijn de grachten geen eigenlijke verkeerswegen en worden